

Az intézkedéstaktikai képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók kvantitatív vizsgálata a pénzügyőrök körében

Students' perceptions of the competence development effects of use-of-force training among finance guard cadets: a quantitative study

Erdős Ákos

Dr. PhD, tanársegéd, pénzügyőr őrmagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
erdos.akos@uni-nke.hu

Christián László

Prof. Dr. PhD, egyetemi tanár, oktatási
rektorhelyettes, rendőr dandártábornok
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
christian.laszlo@uni-nke.hu

Szabó Andrea

Dr. PhD, tudományos és nemzetközi
dékánhelyettes, tanszékvezető,
egyetemi docens, pénzügyőr ezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
szabo.andrea@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmányban bemutatott kutatás célja az új intézkedéstaktikai képzési rendszer kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók vizsgálata volt. A vizsgálat során az intézkedéstaktikai kurzusoknak az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása szempontjából leginkább meghatározó rendészeti kompetenciákra – vagyis a döntési képesség, a problémamegoldó képesség, a felelősségvállalás, a helyzetfelismerés és lényeglátás, a pszichés terhelhetőség, a kommunikációs készség és az önállóság – gyakorolt hatását mérték a szerzők.

Módszertan: A szerzők 2023-ban kvantitatív kutatást végeztek az NKE RTK pénzügyőr tisztjelöltjei körében. A kutatási cél eléréséhez egy saját összeállítású, hét faktoros, huszonegy itemből álló, kompetenciafejlesztést értékelő szubjektív percepció skálát (K-SPS) alkalmaztak, amely az intézkedéstaktikai képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos szubjektív hallgatói percepciók mérésére szolgál. A vizsgálati minta (n = 100) 64,0%-a férfi volt. A válaszadók átlagos életkora 20,94 év (SD = 1,31, 95% CI: 20,67–21,20). A válaszadók többsége (75,0%) a kötelező tantárgyi kurzuson kívül nem vesz részt szabadidejében az intézkedéstaktikához szorosan kapcsolódó foglalkozásokon.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2023. 07. 31. Átdolgozás: 2023. 10. 04.
Elfogadás: 2023. 10. 09.

Megállapítások: A hallgatók az intézkedéstaktikai kurzussal összefüggésben az intézkedések és kényszerítő eszközökhöz kapcsolódó felelősségvállalás ($M = 4,54$; $SD = 0,70$; $95\% \text{ CI: } 4,39\text{--}4,68$), a döntési képesség ($M = 4,51$; $SD = 0,64$; $95\% \text{ CI: } 4,38\text{--}4,64$) és a problémamegoldó képesség ($M = 4,41$; $SD = 0,73$; $95\% \text{ CI: } 4,26\text{--}4,55$) kompetenciáinak területén észlelik a legnagyobb mértékű fejlődést. A képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciókban szignifikáns különbségek sem a nemek, sem pedig a szakirányok mentén nem mutatkoznak. A szabadidős tematikus foglalkozásokon való részvétel azonban szoros összefüggésben áll a kötelező intézkedéstaktikai kurzus nagyobb mértékű kompetenciafejlesztő hatásának percepciójával. **Érték:** A kutatás egyedülálló módon vizsgálja a hazai intézkedéstaktikai képzés hatékonyságát. A szerzők ismeretei szerint, ehhez hasonló vizsgálatra nem került sor Magyarországon.

Kulcsszavak: intézkedéstaktikai képzés, kompetencia, rendészet, kompetenciafejlesztés szubjektív percepció skála

Abstract

Aim: The aim of the study was to investigate students' perceptions of the competence development impact of the new use-of-force training system. In this study, the authors measured the impact of use-of-force training courses on the law enforcement competencies most relevant to the use of measures and force, namely decision-making ability, problem-solving ability, responsibility, situational awareness and perception, psychological resilience, communication skills and autonomy.

Methodology: In 2023, a quantitative survey was conducted among the customs officer cadets at the Faculty of Law Enforcement of University of Public Service. To achieve the research objective, the authors used a self-compiled, seven-factor, twenty-one-item competency development rating subjective perception scale (C-SPS) to measure students' subjective perceptions of the competence development impact of use-of-force training. 64.0% of the study sample ($n = 100$) was male. The mean age of respondents was 20.94 years ($SD = 1.31$, $95\% \text{ CI: } 20.67\text{--}21.20$). The majority of respondents (75.0%) do not take part in use-of-force type activities in their leisure time.

Findings: Students perceive the highest development in the areas of use-of-force related responsibility ($M = 4.54$; $SD = 0.70$; $95\% \text{ CI: } 4.39\text{--}4.68$), decision-making ability ($M = 4.51$; $SD = 0.64$; $95\% \text{ CI: } 4.38\text{--}4.64$) and problem solving ($M = 4.41$; $SD = 0.73$; $95\% \text{ CI: } 4.26\text{--}4.55$). There are no significant differences in students' perceptions of the impact of training on competence

development, neither by gender nor by specialisation. However, participation in leisure thematic activities is strongly associated with perceptions of the greater competence-developing impact of the compulsory course in use-of-force.

Value: The research provides an unique insight into the effectiveness of Hungarian use-of-force training. To the authors' knowledge, no similar study has been conducted in Hungary.

Keywords: use-of-force training, competency, law enforcement, competency development subjective perception scale

Bevezetés

A rendészet a közigazgatás azon területe, amelynek rendeltetése a közrendet, illetve a közbiztonságot fenyegető veszélyek megelőzése és elhárítása (Berényi, 1993; Szamel, 1990). A rendészeti igazgatás különlegességét elsősorban az adja, hogy a rendészeti szerv tagja a hatósági tevékenysége során sajátos rendészeti intézkedéseket (Balla, 2017) és az államhatalomból származó legitim fizikai erőszak eszközt alkalmazhatja (Finszter, 2002; Finszter, 2003). E két különleges hatósági megnyilvánulás egymással szoros, cél-eszköz kapcsolatban áll. Definíciószerűen ugyanis a rendészeti intézkedések a rendészeti szerv felhatalmazott tagjának az adott szerv ágazati törvényében meghatározott formájú és célokat szolgáló, közigazgatási jogviszonyt létesítő, helyben hozott szóbeli határozata, amelynek azonnali végrehajtása akár a legitim fizikai erőszak, vagyis kényszerítő eszközök alkalmazásával is kikényszeríthető (Erdős, 2022). Míg a kényszerítő eszközök „*az intézkedés során fellépő akadályok elhárítására a törvényben meghatározott intézkedés eredményességét szolgáló speciális eszközök összefoglaló megnevezése*” (Boda, 2019).

Az intézkedések és a legitim fizikai kényszer alkalmazása a törvényes rend fenntartásának végső, de nélkülözhetetlen eszközei. Miként azt korábban az alkotmánybíróság kifejtette, ezen sajátos hatósági jogosítványok nélkül a rendfenntartásra hivatott szervek a rájuk szabott alkotmányos feladatokat nem volnának képesek ellátni [9/2004. (III. 30.) AB határozat]. A rendészet alapelvei is a biztonság megőrzéséhez szükséges legitim kényszer alkalmazásához kötődnek. A demokratikus rendészet elvei részben jogi alapelvek, részben olyan tudományos alapkonstrukciók, amelyek a rendészettel szembeni társadalmi elvárásokat fogalmazzák meg (Balla, 2015). A hazai tudományos szakirodalomban a rendészeti intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásával szemben részletes alapjogi és szakmai természetű alapvető elvárások fogalmazódnak

meg (Finszter, 2018; Pokrócos, 2015; Nagy, Lövei & Vezdán, 2019). Ezek közül a jogalkotó – direkt módon – a rendészeti cselekvés minden formájával szemben két elvárásnak, a jogszerűségnek és a szakszerűségnek tulajdonít kiemelt szerepet. Ez előbbi a hatósági jogalkalmazás módjának, formájának és terjedelmének a hatályos jognak való megfelelését jelenti (Christián, 2012). A szakszerűség pedig voltaképp szakmaiszerűséget jelöl, vagyis a rendészeti aktusnak a rendészeti szakma által kidolgozott szabályoknak, belső rendelkezéseknek és elvárásoknak való megfelelést (Erdős, 2021; Finszter, 2018), illetve a gyakorlati tapasztalatok alapján kidolgozott, a biztonságos alkalmazáshoz szükséges taktikák és technikák alkalmazását fejezi ki (Buzás, 2010; Pokrócos, 2015).

Az intézkedések és a kényszerítő eszközök szakszerű, jogszerű alkalmazásának képessége a rendészeti hatóság tagjaival szemben támasztott szakmai követelmények minimumát jelentik. Ez az oka annak, hogy mind a nemzetközi (Gallo, Collyer & Gallagher, 2008; Staller & Zaiser, 2015), mind pedig a magyar (Erdős, 2021; Gáspár, 2022; Krauzer, 2019) rendészeti képzésben meghatározó szerepe van az intézkedések, valamint a kényszerítő eszközök jog- és szakszerű alkalmazására vonatkozó ismeretek és készségek átadására szolgáló képzéseknek. A rendészeti felsőoktatási képzés esetében – a fentiekén túl – ezen ismeretek megszerzésének további jelentőségét adja, hogy a jövőben esetlegesen vezetői beosztást betöltő hallgatóknak képessé kell válniuk az intézkedések végrehajtásának, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásának jog- és szakszerűségi szempontú értékelésére is saját állományukat érintően.

A Nemzeti Közszerzői Egyetem Rendészettudományi Karán (továbbiakban: NKE RTK) a rendészeti intézkedések, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos elméleti ismeretek és gyakorlati készségek átadása az intézkedéstaktika tantárgy keretében történik (Gáspár, 2022). 2022-ben az NKE RTK pénzügyőr tisztjelöltjeinek intézkedéstaktikai képzésében olyan módszertani és oktatásszervezési megújulásra került sor, amelyről az egyetem képzésfejlesztési stratégiája általános célkitűzéseinek elérését vártuk. A pénzügyőr hallgatók intézkedéstaktikai képzésének megújítása egyrészt az elméleti és gyakorlati képzés összhangjának megteremtésén, másrészt az intézkedések és kényszerítő eszközök szakszerű alkalmazása szempontjából meghatározó kompetenciák, képességek fejlesztésén alapult. Az új képzési stratégia, az egységes közszolgálati alapkompentenciák meghatározására irányuló kutatások (Malét-Szabó et al., 2018; Malét-Szabó et al., 2021) eredményeit figyelembe véve az intézkedések és kényszerítő eszközök szempontjából leginkább meghatározó rendészeti alapkompentenciák fejlesztésére fókuszál. Az intézkedéstaktikai ismeretek, készségek gyakorlati alkalmazásának sajátosságaira tekintettel a képzés átalakítása elsősorban a következő rendészeti alapkompentenciák

fejlesztését irányozta elő: döntési képesség, problémamegoldó képesség, felelősségvállalás, helyzetfelismerés és lényeglátás, pszichés terhelhetőség, kommunikációs készség, önállóság.

A kutatás módszertana

Célkitűzések

2020-ban a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (továbbiakban: NKE) Intézményfejlesztési Terve új oktatási stratégiát fogalmazott meg, amelynek középpontjában a Kreatív Tanulás Program (továbbiakban: KTP) áll. A KTP egy olyan pedagógiai fordulatot irányoz elő, amely az oktatás lényegének a hallgató képességeinek hatékony fejlesztését és értékelését tekinti. A tömegoktatás helyett a kiscsoportos képzések, a magolás helyett pedig a kulcsképessegek fejlesztése került a fókuszba (NKE, 2020). Az egyetem képzésfejlesztési koncepciójának célja, hogy a hallgatók olyan kompetenciákkal, képességekkel rendelkezzenek, amelyek segítik a végzést követően a hatékony és eredményes szolgálatellátást. Az ehhez szükséges ismeretek és gyakorlati fogások hatékony és színvonalas átadásához azonban kellően rugalmas, innovatív oktatási és tanulási módszerekre és a technológiákban rejlő új megoldásokat kihasználó tanulási környezet megteremtésére van szükség (Hegedűs, 2019). A tradicionális képzési kultúrával szemben a progresszív tanulás a képességek, jártasságok, kompetenciák elsajátítására, fejlesztésére, változatos forrásokból származó ismeretszerzésre, változatos tanulási szinterekre épít (Papp-Danka, 2013). Ezek tulajdonképp a KTP stratégiai célkitűzéseiben is kirajzolódnak.

Jelen kutatás a rendészeti képzés egy különleges területére, az intézkedések és a kényszerítő eszközök jog- és szakszerű használatára felkészítő kurzusoknak a hatására fókuszál. Egy adott képzés hatása, egyebek mellett a kurzus felépítésével, módszereivel, hasznosíthatóságával kapcsolatos szubjektív percepciók feltárásán keresztül mérhető (Belényesi & Dobos, 2010). A keresztmetszeti, online kutatásunk célja az új intézkedéstaktikai képzési rendszer kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók vizsgálata volt. Arra kereszük a választ, hogy az intézkedéstaktika képzés a hallgatók megítélése alapján mennyiben képes hozzájárulni az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása szempontjából leginkább meghatározó rendészeti kompetenciák – vagyis a döntési képesség, a problémamegoldó képesség, a felelősségvállalás, a helyzetfelismerés és lényeglátás, a pszichés terhelhetőség, a kommunikációs készség és az önállóság – fejlesztéséhez.

Mintavételi eljárás, a minta leírása

A keresztmetszeti kutatás célpopulációját az NKE RTK pénzügyőr tisztjelölti állománya képezte. A mintavételi keret az NKE egységes tanulmányi rendszerében (Neptun), 2023. március 01-jén a pénzügyi nyomozó, illetve vám- és pénzügyőri szakirányokon aktív tanulmányi státusszal rendelkező hallgatók állománytáblája adta ($N = 157$). Az adatfelvétel címlistas megkeresés módszerével történt, az egységes tanulmányi rendszer adatbázisának felhasználásával. Az adatfelvételre 2023. március–április hónapjaiban, online módon került sor. A kérdőív a nemzetközi kutatási gyakorlatban is alkalmazott (Deepak, 2017; Sri et al., 2022; Vasantha & Harinarayana, 2016) *Google Forms* (Google Inc., USA) felhasználói felületen keresztül került kialakításra. A kérdőív online változata, valamint a beérkező eredmények zárt, jelszóval védett Google-fiókhoz tartozó Google Drive alkalmazásban kerültek kialakításra és összesítésre. Az online kérdőívhez generált linket a címlistas megkeresés alapján eljuttattuk a célpopuláció minden tagjához. A kutatás során kényelmi mintavételi eljárást alkalmaztunk. Összesen 100 személytől kaptunk értékelhető válaszokat, amely így a teljes populációt tekintve 63,7%-os részvételi hajlandóságot jelent.

A vizsgálatban részt vevők 64,0%-a férfi. A válaszadók átlagos életkora 20,94 év ($SD = 1,31$, 95% CI: 20,67–21,20). A teljes populáció jellemzőjéhez hasonlóan a két pénzügyőri szakirány közül az adó- és pénzügyi nyomozó hallgatók nagyobb arányban vannak jelen a mintában (54,0% vs. 46,0%). A válaszadók többsége (75,0%) a kötelező tantárgyi kurzuson kívül nem vesz részt szabadidejében az intézkedéstaktikához szorosan kapcsolódó foglalkozásokon. A szabadidőben szerzett többletképzettség esetében sem a nemek [$\chi^2(1) = 2,08$; $p = 0,148$; $\varphi = 0,14$], sem pedig a szakirányok [$\chi^2(1) = 2,63$; $p = 0,104$; $\varphi = 0,16$] tekintetében nincs szignifikáns különbség. Az eredmények ugyanakkor azt jelzik, hogy az alsóbb évfolyamon (első és második évfolyam) tanulók jelentősen nagyobb arányban járnak intézkedéstaktikához kapcsolódó szabadidős foglalkozásokra, a felsőbb évfolyamos (harmadik és negyedik évfolyam) társaikhoz viszonyítva [$\chi^2(1) = 15,356$; $p < 0,001$; $\varphi = 0,3$]. A minta leíró jellemzőit a 1. számú táblázat tartalmazza.

1. számú táblázat

A minta leíró jellemzői, %(n)

		% (n)
Neme	férfi	64,0 (64)
	nő	36,0 (36)
Életkor		20,94 év (SD = 1,31, 95% CI: 20,67–21,20)
Szakirány	adó- és pénzügyi nyomozó (ADNY)	54,0 (54)
	vám- és pénzügyőri (VP)	46,0 (46)
Szabadidőben szerzett többletképzettség	többletképzettség	25,0 (25)
	nincs többletképzettség	75,0 (75)
Évfolyam	első	26,0 (26)
	második	37,0 (37)
	harmadik	22,0 (22)
	negyedik	15,0 (15)
Évfolyamcsoport	alsóbb évfolyam	63,0 (63)
	felsőbb évfolyam	37,0 (37)

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Adatfelvételi battéria leírása

A kutatás célkitűzéseiben szereplő kérdések megválaszolására a vizsgálatot megelőzően hét fő kérdésből álló, harminchét változót tartalmazó adatfelvételi battériát szerkesztettünk, amely az alábbi területeket ölelte fel: szociodemográfiai (nem, életkor) és képzési adatok (szakirány, évfolyam, intézkedéstaktikai előképzettség), az intézkedéstaktikai ismeretek általános természetének és szakmai jelentőségének szubjektív értékelésére vonatkozó kérdések. Az intézkedéstaktikai képzés során szerzett ismeretek jellegéhez, valamint szakmai jelentőségéhez kapcsolódóan azt mértük, hogy a hallgatók megítélése szerint a képzés tartalma mennyiben tekinthető pusztán praktikumnak (gyakorlatközpontúság), szakmai jelentőségét tekintve pedig mennyiben nélkülözhetetlen a napi pénzügyőri szolgálat során (szakmai relevancia). Az intézkedéstaktikai ismeretek jellegének és szakmai jelentőségének mérését szolgáló tételknél ötfokozatú Likert-skálát alkalmaztunk, amelyben az egyes (1) az „egyáltalán nem ért egyet”, az ötös (5) pedig a „teljes mértékben egyetért” válaszokat jelölik.

Az adatfelvételi battéria tartalmazott továbbá egy saját összeállítású, hét faktoros, huszonegy itemből álló kompetenciafejlesztést értékelő szubjektív percepció skálát (továbbiakban: K-SPS) is. A K-SPS célja az intézkedéstaktikai képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos szubjektív hallgatói percepciók mérése volt. A huszonegy itemből álló K-SPS hét konceptuális tartományban,

dimenzióként három-három tétel segítségével vizsgálja a képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos szubjektív hallgatói percepciókat: döntési képesség (1, 5, 12 tétel), problémamegoldó képesség (3, 9, 15 tétel), felelősségvállalás (2, 8, 18 tétel), helyzetfelismerés és lényeglátás (7, 14, 17 tétel), pszichés terhelhetőség (4, 13, 19 tétel), kommunikációs készség (10, 16, 21 tétel), önállóság (6, 11, 20 tétel). A válaszadók minden egyes tételnél 1-től 5-ig terjedő Likert-skálán adhatták meg válaszaikat. A skála alsó értéke (1) azt fejezi ki, hogy a válaszadó „egyáltalán nem ért egyet” a tételben megfogalmazott állítással, míg a legfelső érték (5) azt jelzi, hogy a válaszadó „teljes mértékben egyetért” a tételben foglalt állítással.

A kutatásban használt K-SPS belső konzisztenciáját minden egyes aldimenzióra vonatkoztatva a Cronbach-alfa (Cronbach, 1951) segítségével vizsgáltuk. A módszertani szakirodalom megállapításait figyelembe véve (Bland & Altman, 1997; Peterson, 1994) az aldimenziók belső konzisztenciája kapcsán a 0,7-hez közeli vagy attól magasabb alfa értékeket tekintettük kielégítőnek. Az eredmények a kutatás során alkalmazott K-SPS minden alskáláján kellő mértékű belső konzisztenciáról árulkodnak. A Cronbach α értéke 0,81–0,90 között alakult (2. számú táblázat). Egyedül a kommunikációs készség aldimenzió esetében haladta meg a Cronbach α mutató a 0,90-es értéket, amely egyfajta redundanciát jelez (T. Kárász et al., 2022).

2. számú táblázat

A kutatásban alkalmazott K-SPS alskáláinak megbízhatósági mutatói (Cronbach-alfa)

Alskála	Tételek száma	Valid válaszok száma	Cronbach α
Döntési képesség	3	100	0,84
Problémamegoldó képesség	3	100	0,86
Felelősségvállalás	3	100	0,90
Helyzetfelismerés és lényeglátás	3	100	0,84
Pszichés terhelhetőség	3	100	0,86
Kommunikációs készség	3	100	0,91
Önállóság	3	100	0,81

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Statisztikai elemzés

A kutatás során a főbb szociodemográfiai és képzési adatok mentén leíró-statisztikai elemzéseket végeztünk, ahol a nominális változók mentén Khí-négyzet próbát (χ^2) és Cramer-féle együtthatót (V) számoltunk. A metrikus változók esetén Fischer-féle F-próbát (F), kétmintás t-próbát (t) és Cohen-féle hatásméretmutatót (d), továbbá Pearson-féle korrelációs együtthatót (r) alkalmaztunk.

A szignifikanciát a p-érték alapján 5%-os, illetve 1%-os szignifikanciaszintet alkalmazva értékeltük.

Etikai megfontolások

Kutatásunk során a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Szenátusának 32/2019. (VII. 10.) számú határozatával elfogadott, és a 23/2020. (I. 29.) számú határozattal módosított Etikai Kódexének általános tudományetikai követelményeit, illetve az abban nem szabályozott kérdések tekintetében a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Kódexének előírásait alkalmaztuk. A kérdőívek felvétele önkéntesen és névtelenül zajlott. A kutatásban olyan adatok rögzítésére nem került sor, amely alapján a résztvevőket egyedileg azonosítani, visszakeresni lehetne, továbbá az eredmények kizárólag tudományos célból, az adatokat összesítve, statisztikai elemzést követően kerültek csak publikálásra. A kutatásban részt vevők a vizsgálat céljáról, menetéről és az adatvédelmi intézkedésekről írásban részletes tájékoztatást kaptak. A megkeresett személyek számára biztosított volt a lehetőség arra is, hogy a vizsgálat megkezdése előtt a kutatással kapcsolatos további kérdéseiket feltegyék. A kutatásban való közreműködés mindvégig önkéntes volt, ezért a részvételt bárki, bármikor megtagadhatta.

Eredmények

Az intézkedéstaktikai képzés során szerzett ismeretek szakmai jelentőségének értékelése kapcsán azt találtuk, hogy a hallgatók többnyire nélkülözhetetlennek tartják a kurzus során elsajátított ismereteket a pénzügyőri szolgálat ellátásában. A szakmai relevanciára vonatkozó szubjektív értékeléseknél az átlagérték 4,27 (SD = 0,85; 95% CI: 4,10–4,44) volt a teljes mintában. A férfiak esetében 4,18 (SD = 0,92; 95% CI: 3,95–4,41), míg a nőknél 4,43 (SD = 0,69; 95% CI: 4,19–4,66) volt az átlagérték a képzés során megszerzhető ismeretek szakmai jelentőségét illetően. A férfiak és nők válaszai alapján szignifikáns nemi különbség ugyanakkor nem mutatható ki ($t = -1,48$, $df = 90$, $p > 0,05$). Az eredmények arra utalnak, hogy a vám- és pénzügyőri ($M = 4,36$; $SD = 0,68$; 95% CI: 4,16–4,57), illetve az adó- és pénzügyi nyomozó szakirányon ($M = 4,19$; $SD = 0,97$; 95% CI: 3,92–4,46) tanuló tisztjelöltek is hasonló mértékben tulajdonítanak szakmai jelentőséget a képzésnek ($t = 1,05$, $df = 95$, $p > 0,05$). Ugyanakkor azok a hallgatók, akik szabadidejükben is részt vesznek különböző intézkedéstaktikai foglalkozásokon, szignifikánsan nagyobb átlagértékeket mutatnak a képzés szakmai relevanciája kapcsán a többletképzettséggel nem

rendelkező társaikhoz képest ($t = 2,45$, $df = 81$, $p < 0,05$). Hasonló különbségek jelentkeznek az alsóbb és felsőbb évfolyamosok között is, vagyis az első és második évfolyamon tanulók számottevően nagyobb szakmai jelentőséget tulajdonítanak az intézkedéstaktikai képzésnek, mint felsőbb éves társaik ($t = 3,24$, $df = 53$, $p < 0,01$).

Az intézkedéstaktikai képzés gyakorlatközpontúságát illetően, az előzőhöz képest szignifikánsan ($p < 0,001$) alacsonyabb átlagértékek születtek a hallgatók körében. A hallgatók által adott válaszok átlagértéke ($M = 3,15$; $SD = 0,97$; 95% CI: 2,96–3,34) alapján arra következtethetünk, hogy a tisztjelöltek az intézkedéstaktikai ismeretek jellegével kapcsolatosan többnyire úgy vélik az nem csak kizárólag gyakorlati fogások elsajátításán alapszik. Az intézkedéstaktikai ismeretek gyakorlatorientáltságának szubjektív értékelésénél a nemek, a szakirányok, a szabadidőben szerzett többletképzettség és az évfolyamcsoportok mentén sem mutatható ki szignifikáns mintázódás (3. számú táblázat).

3. számú táblázat

A képzés szakmai relevanciája és gyakorlatközpontúsága kapcsán adott átlagértékek a nemek, a szakirányok, a többletképzettség és az évfolyamcsoportok szerinti bontásban

	M (SD)	M (SD)	Különbségek		
			t(df)	p	Cohen d
Szakmai relevancia	Férfi	Nő			
	4,18 (0,92)	4,43 (0,69)	-1,48(90)	0,141	0,2
	VP	ADNY			
	4,36 (0,68)	4,19 (0,97)	1,05(95)	0,296	0,3
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,54 (0,47)	4,18 (0,93)	2,45(81)	0,016	0,4
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
4,50 (0,64)	3,89 (1,02)	3,24(53)	0,002	0,7	
Gyakorlatközpontúság	Férfi	Nő			
	3,21 (0,98)	3,05 (0,95)	0,76(98)	0,44	0,2
	VP	ADNY			
	3,07 (0,96)	3,22 (0,98)	-0,74(98)	0,45	0,1
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	3,22 (1,10)	3,13 (0,93)	0,38(98)	0,701	0,1
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
3,11 (0,87)	3,22 (1,12)	-0,54(62)	0,584	0,1	

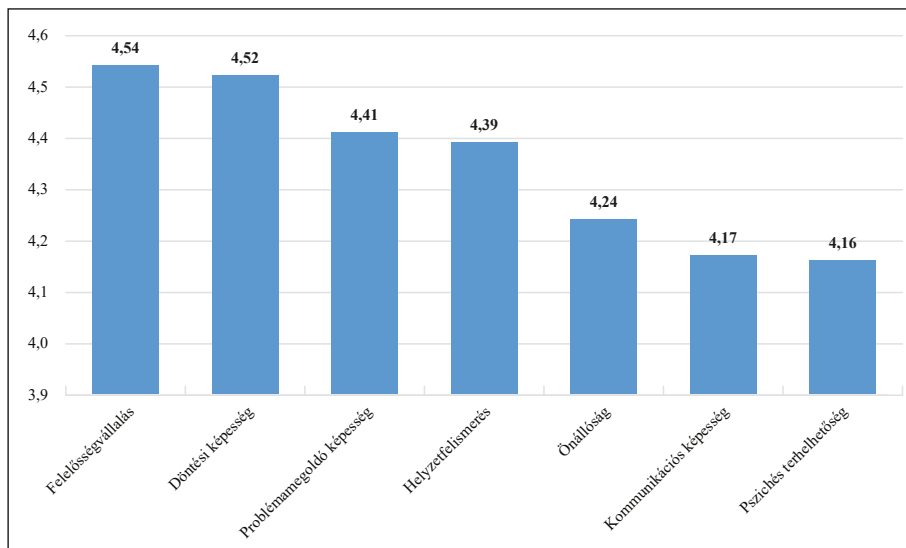
M: átlag.
SD: szóráss.
t: kétmintás t-próba kapcsán kapott t-érték.
df: szabadságfok a kétmintás t-próba kapcsán.
p: szignifikancia-érték a kétmintás t-próbához kapcsolódóan.
Cohen d: Cohen-féle hatásméretmutatót.

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A vizsgálat során alkalmazott K-SPS alapján meghatároztuk, hogy a hallgatók az intézkedéstaktikai képzéssel összefüggésben mely kulcskompetenciák fejlődését percipiálják a legnagyobb mértékűnek és melyiket kevésbé. Az eredmények azt mutatják, hogy a hallgatók elsősorban az intézkedések és kényszerítő eszközökhöz kapcsolódó felelősségvállalás ($M = 4,54$; $SD = 0,70$; 95% CI: 4,39–4,68), döntési képesség ($M = 4,51$; $SD = 0,64$; 95% CI: 4,38–4,64) és a problémamegoldó képesség ($M = 4,41$; $SD = 0,73$; 95% CI: 4,26–4,55) kompetenciáinak területén észlelik a legnagyobb mértékű fejlődést. Mindeközben a hallgatók percepciója alapján a legkisebb mérvű fejlődést a pszichés terhelhetőség ($M = 4,16$; $SD = 0,86$; 95% CI: 3,98–4,32), illetve a kommunikációs készség ($M = 4,17$; $SD = 0,87$; 95% CI: 3,99–4,34) területén eredményez a képzés (1. számú ábra).

1. számú ábra

A képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók átlagértékei a kompetenciák szerinti bontásban (M)

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Az eredményeket nemek és szakirányok szerint vizsgálva azt találjuk, hogy a képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók egyetlen kompetencia terület esetében sem mutatnak szignifikáns mintázódást. Habár a képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók átlagértékei alapján felállított kompetencia sorrend a férfiak és a nők esetében

eltér egymástól. A nők leginkább a felelősségvállalás ($M = 4,62$; $SD = 0,54$; $95\% \text{ CI: } 4,43\text{--}4,80$) és legkevésbé a kommunikációs készségek ($M = 4,25$; $SD = 0,85$; $95\% \text{ CI: } 3,97\text{--}4,54$) fejlődését érzelik a képzés kapcsán. A férfiak ezzel szemben a döntési képesség terén ($M = 4,46$; $SD = 0,69$; $95\% \text{ CI: } 4,29\text{--}4,64$) érzékelik magukon a legnagyobb mértékű fejlődést és a pszichés terhelhetőség ($M = 4,05$; $SD = 0,94$; $95\% \text{ CI: } 3,81\text{--}4,28$) esetében a legkisebbet. A két nem átlagértékei között megfigyelhető különbségek azonban egy esetben sem számottevők ($p > 0,05$). Hasonló eredményeket kapunk a minta szakirányok szerinti vizsgálatokor is. A vám- és pénzügyőri szakirány hallgatói elsősorban a felelősségvállalás ($M = 4,58$; $SD = 0,60$; $95\% \text{ CI: } 4,40\text{--}4,76$) és legkevésbé a pszichés terhelhetőség kompetenciája ($M = 4,06$; $SD = 0,90$; $95\% \text{ CI: } 3,79\text{--}4,33$) kapcsán érzékelnek fejlődést. Az adó- és pénzügyi nyomozók ugyanakkor a döntési képesség ($M = 4,52$; $SD = 0,71$; $95\% \text{ CI: } 4,33\text{--}4,71$) kapcsán percipálják a legjelentősebb mértékű előrehaladást és a kommunikációs képesség ($M = 4,11$; $SD = 0,96$; $95\% \text{ CI: } 3,85\text{--}4,38$) esetében a legkisebbet. Az átlagértékek közötti eltérés azonban a szakirányok esetében sem szignifikáns ($p > 0,05$).

A képzés kompetenciafejlesztő hatását mérő K-SPS eredményeit minden egyes kompetenciaterületet érintően megvizsgáltuk a nemek, a szakirányok, az évfolyamcsoportok, illetve a többletképzettség mentén. Az eredmények szerint a férfiak és a nők, illetve a vám- és pénzügyőri, valamint az adó- és pénzügyi nyomozói szakirányok hallgatói között egy kompetencia esetében sem igazolható szignifikáns eltérés. Vagyis a két nem képviselői, illetve a két szakirány hallgatói a képzés kompetenciafejlesztő hatását minden kompetencia területet érintően hasonló mértékűnek ítélik meg (4. számú táblázat). A szabadidőben szerzett többletképzettség tekintetében ugyanakkor a legtöbb kompetencia kapcsán szignifikáns mintázódás figyelhető meg. Azok a hallgatók, akik szabadidejükben intézkedéstaktikához kapcsolódó képzéseken vesznek részt jelentősebbnek érzékelik a kötelező intézkedéstaktikai kurzus kompetenciafejlesztő hatását a döntési képesség ($M = 4,80$ vs. $M = 4,42$; $t = 3,73$, $df = 91$, $p < 0,01$), a problémamegoldó képesség ($M = 4,60$ vs. $M = 4,35$; $t = 2,01$, $df = 82$, $p < 0,05$), a felelősségvállalás ($M = 4,82$ vs. $M = 4,44$; $t = 3,62$, $df = 98$, $p < 0,01$), a helyzetfelismerés ($M = 4,66$ vs. $M = 4,30$; $t = 2,97$, $df = 70$, $p < 0,01$), a pszichés terhelhetőség ($M = 4,45$ vs. $M = 4,05$; $t = 2,40$, $df = 60$, $p < 0,05$) és az önállóság területén ($M = 4,61$ vs. $M = 4,11$; $t = 3,79$, $df = 68$, $p < 0,01$), mint többletképzettséggel nem rendelkező társaik. A kommunikációs képesség tekintetében ugyanakkor ilyen különbségek nem mutathatók ki ($M = 4,22$ vs. $M = 4,15$; $t = 0,34$, $df = 98$, $p > 0,05$). Az évfolyamcsoportok összehasonlításában azt találjuk, hogy az alsóbb évfolyamosok a legtöbb kompetenciaterület esetében hasonló mértékűnek ítélik meg a képzés kompetenciafejlesztő hatását, azonban a döntési képesség

kapcsán számottevően nagyobb fejlődést észlelnek a felsőbb évfolyamosokhoz viszonyítva ($M = 4,63$ vs. $M = 4,31$; $t = 2,45$, $df = 98$, $p < 0,05$). Amennyiben viszont kizárólag az első évfolyamos hallgatók eredményeit vetjük össze a többi évfolyam (felsősök) válaszaival, úgy a döntési képesség ($M = 4,80$ vs. $M = 4,41$; $t = 3,79$, $df = 90$, $p < 0,01$) mellett a problémamegoldó képesség ($M = 4,65$ vs. $M = 4,32$; $t = 2,55$, $df = 78$, $p < 0,05$), a felelősségvállalás ($M = 4,79$ vs. $M = 4,45$; $t = 3,05$, $df = 93$, $p < 0,01$), a helyzetfelismerés ($M = 4,62$ vs. $M = 4,31$; $t = 2,55$, $df = 72$, $p < 0,05$), továbbá az önállóság ($M = 4,47$ vs. $M = 4,15$; $t = 2,23$, $df = 63$, $p < 0,05$) esetében is szignifikáns különbségeket találunk (4. számú táblázat).

Az eredmények mindemellett azt sugallják, hogy a szabadidőben szerzett többletképzettség is szinte kivétel nélkül együtt járt az intézkedéstaktika kurzusok nagyobb mértékű kompetenciafejlesztő hatásának észlelésével. A többletképzettségű csoportot külön vizsgálva ugyanakkor megállapítható, hogy azon belül sem a nemek, sem az évfolyam-csoportok vagy szakirányok mentén nincs szignifikáns mintázódás a K-SPS különböző aldimenzióinak átlagértékeiben. A szabadidőben szerzett többletképzettség tehát nemtől, szakiránytól és évfolyam-csoporttól függetlenül a képzés hatékonyabb megítélésével jár együtt.

4. számú táblázat

A képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók átlagértékei a vizsgált kompetenciaterületek szerinti bontásban

	M (SD)	M (SD)	Különbségek		
			t(df)	Cohen d	p
Döntési képesség	Férfi	Nő			
	4,46 (0,69)	4,60 (0,54)	-0,99(98)	0,2	0,324
	VP	ADNY			
	4,50 (0,56)	4,52 (0,71)	-0,13(98)	0,02	0,893
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,80 (0,30)	4,42 (0,70)	3,73(91)	0,6	<0,001
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,63 (0,58)	4,31 (0,70)	2,45(98)	0,5	0,015
Problémamegoldó képesség	Első évfolyamos	Felső évfolyamos			
	4,80 (0,32)	4,41 (0,69)	3,79(90)	0,6	<0,001
	Férfi	Nő			
	4,37 (0,78)	4,48 (0,63)	-0,69(98)	0,1	0,487
	VP	ADNY			
	4,42 (0,71)	4,40 (0,75)	0,17(98)	0,03	0,858
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,60 (0,40)	4,35 (0,80)	2,01(82)	0,3	0,047
Problémamegoldó képesség	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,51 (0,67)	4,23 (0,80)	1,90(98)	0,3	0,060
	Első évfolyamos	Felső évfolyamos			
	4,65 (0,44)	4,32 (0,79)	2,55(78)	0,4	0,012

	M (SD)	M (SD)	Különbségek		
			t(df)	Cohen d	p
Felelősségvállalás	Férfi	Nő			
	4,49 (0,78)	4,62 (0,54)	-0,94(94)	0,2	0,348
	VP	ADNY			
	4,58 (0,60)	4,50 (0,78)	0,62(97)	0,1	0,534
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,82 (0,27)	4,44 (0,77)	3,62(98)	0,6	<0,001
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,61 (0,64)	4,40 (0,79)	1,46(98)	0,3	0,145
Helyzetfelfismerés és lényeglátás	Férfi	Nő			
	4,31 (0,75)	4,52 (0,54)	-1,60(92)	0,3	0,111
	VP	ADNY			
	4,38 (0,68)	4,40 (0,70)	-0,12(98)	0,02	0,902
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,66 (0,44)	4,30 (0,73)	2,97(70)	0,5	0,004
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,47 (0,64)	4,25 (0,75)	1,57(98)	0,3	0,118
Pszichés terhelhetőség	Férfi	Nő			
	4,05 (0,94)	4,34 (0,68)	-1,76(91)	0,3	0,080
	VP	ADNY			
	4,06 (0,90)	4,23 (0,83)	-0,97(98)	0,02	0,332
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,45 (0,63)	4,05 (0,91)	2,40(60)	0,5	0,019
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,23 (0,82)	4,01 (0,93)	1,22(98)	0,3	0,221
Kommunikációs képesség	Férfi	Nő			
	4,12 (0,89)	4,25 (0,85)	-0,73(98)	0,2	0,466
	VP	ADNY			
	4,23 (0,76)	4,11 (0,96)	0,77(98)	0,1	0,492
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,22 (0,82)	4,15 (0,90)	0,34(98)	0,1	0,728
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,24 (0,83)	4,05 (0,94)	1,03(98)	0,2	0,300
Első évfolyamos	Felső évfolyamos				
	4,38 (0,74)	4,09 (0,91)	1,43(98)	0,3	0,155

	M (SD)	M (SD)	Különbségek		
			t(df)	Cohen d	p
Önállóság	Férfi	Nő			
	4,15 (0,77)	4,39 (0,67)	-1,60(98)	0,3	0,111
	VP	ADNY			
	4,20 (0,67)	4,27 (0,80)	-0,45(98)	0,1	0,647
	Többletképzettség	Nincs többletképzettség			
	4,61 (0,47)	4,11 (0,77)	3,79(68)	0,7	<0,001
	Alsóbb évfolyamos	Felsőbb évfolyamos			
	4,33 (0,67)	4,08 (0,84)	1,64(98)	0,3	0,102
	Első évfolyamos	Felső évfolyamos			
4,47 (0,55)	4,15 (0,78)	2,23(63)	0,4	0,028	
M: átlag. SD: szórás. t: kétmintás t-próba kapcsán kapott t érték. df: szabadságfok a kétmintás t-próba kapcsán. p: szignifikancia-érték a kétmintás t-próbához kapcsolódóan. Cohen d: Cohen-féle hatásméretmutató.					

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A korrelációanalízis eredményei szerint a hallgatók életkora, valamint a képzés kompetenciafejlesztő hatásméretével kapcsolatos percepciók között szignifikáns ($p < 0,05$), negatív korreláció mutatható ki. A korrelációs együttható értéke azonban minden kompetencia esetében távol esik a -1 értéktől, vagyis rendkívül alacsony ($r > -0,3$), ami arra utal, hogy az évek múlása még önmagában nem eredményezi szükségszerűen a képzés kompetenciafejlesztő hatásméretének alacsonyabb percepcióját. Az intézkedéstaktikai ismeretek szakmai relevanciára vonatkozó szubjektív értékelés, valamint a döntési képesség ($r = 0,6$), a problémamegoldó képesség ($r = 0,6$), a felelősségvállalás ($r = 0,6$), a helyzetfelismerés ($r = 0,6$), az önállóság ($r = 0,6$) és a kommunikációs képesség ($r = 0,5$) között ugyanakkor egyaránt szignifikáns ($p < 0,05$) közepes, vagy a közepesnél erősebb pozitív korreláció áll fenn. Az intézkedéstaktika szakmai jelentőségének felértékelése tehát a képzés jelentősebb kompetenciafejlesztő hatásának percipiálásával jár együtt.

Végeredményként megállapítható, hogy azok a hallgatók, akik az intézkedéstaktikai ismeretek szakmai jelentőségét nagyobbra becsülik, összességében nagyobb mértékűnek érzélik a tantárgyi kurzus kompetenciafejlesztő hatását. Megállapítható továbbá, hogy a képzés során szerzett ismeretek szakmai szerepét felértékelő hallgatók körében szignifikánsan nagyobb azok aránya, akik szabadidejükben is részt vesznek különböző intézkedéstaktikai foglalkozásokon ($p = 0,01$). A képzésbe újonnan belépő fiatalokra szintén jellemző, hogy a képzés kompetenciafejlesztő hatását jelentősebbnek érzékelik a felsőbb évfolyamos társaikhoz viszonyítva.

Összegzés

Az elmúlt években készült kutatási eredmények arra hívják fel a figyelmet, hogy a rendészeti pályát választó fiatalok a korábbiakhoz képest merőben új elvárásokkal, igényekkel és elképzelésekkel érkeznek a rendészeti képzésbe (Erdős, Magasvári & Szabó, 2019; Erdős et al., 2020; Kovács, 2020). Az eddigi vizsgálatok azt mutatják, hogy a hallgatók elsősorban a gyakorlatiasságot és életszerűséget várják el a rendészeti képzéstől (Hegedűs, 2020; Sipos, 2020). A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen végzett korábbi hallgatói véleményfelmérés eredményei azt sugallják, hogy a hallgatók egytizede hiányolja az egyetemi képzés során a gyakorlati kompetenciák átadását, illetve az adott tantárgy hasznosíthatóságát, alkalmazhatóságát (NKE, 2021). Malatyinszki (2020) a jelenkor fiataljainak képzési igényei kapcsán rámutat arra, hogy a hallgatók alapvető elvárása az élményközpontság mellett a gyakorlati tevékenységek általi, a gyakorlatban hasznosítható ismeretek elsajátításán alapuló tanulás. Ennek megfelelően a kompetenciaalapú gyakorlati képzés a rendészeti felsőoktatásban is egyre nagyobb hangsúlyt kapott az elmúlt évtizedben (Hegedűs, Fibiné & Szatmári, 2021).

Az intézkedéstaktikai kurzus kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatban elvégzett vizsgálat eredményei azt igazolják, hogy a pénzügyőr hallgatók minden, a rendészeti intézkedések jog- és szakszerű végrehajtásához szükséges kulcskompetencia esetében számottevő fejlődést érzékelnek a képzés eredményeként. Az első évfolyamos hallgatók ugyanakkor több területen jelentősebbnek érzékelik a képzés kompetenciafejlesztő hatását a felsőbb évesekhez viszonyítva. Ennek hátterében a rendészeti hivatásról alkotott eltérő elképzelések állhatnak. Miers, Rickaby és Pollard (2007) egészségügyi hallgatók vizsgálata alapján arra jutott, hogy a hallgatóknak kezdetben jellemzően idealisztikus elképzeléseik vannak az általuk választott szakmáról. A képzés során azonban a hallgatói értékek folyamatosan változnak, így a választott hivatásról alkotott képük is átalakul, és egyre reálisabban kezdik értékelni jövőbeni munkájukat és az oda vezető képzést. Az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása a rendészeti jogalkalmazás legerősebb formái (Balla, 2015), amely a leginkább különlegessé teszi e hivatást az átlag polgár számára. Ebből kifolyólag a pályakezdő fiatalok az idősebbeknél jelentősebb szerepet tulajdoníthatnak az e területre felkészítő képzéseknek. Valószínűsíthető, hogy a rendészeti hallgatók szakmai identitásának kialakulásához az egyetemi évek során olyan változások járulnak hozzá, amelyek kihatnak a képzés során elsajátított ismeretek szakmai relevanciájának és a képzés kompetenciafejlesztő hatásának értékelésére.

Fekete (2019) a magatartástudomány rendészeti képzésben betöltött szerepével kapcsolatosan jegyzi meg, hogy a tudományterülethez kapcsolódó ismeretek

szakmai szükségszerűsége még akkor is igazolható, ha a hallgató esetleg nem is igen érti, hogy ezen ismeretek milyen módon kapcsolódnak az általa választott gyakorlatiasabb, speciális szakmai ismereteket igénylő hivatáshoz. Jelen kutatás eredményei azonban arra mutatnak, hogy azok a hallgatók, akik az intézkedéstaktikai ismeretek hivatásban betöltött szakmai szerepét jelentősebbnek érzékelik, azok az ismeretek átadására szolgáló tantárgyi kurzus kompetenciafejlesztő hatását is nagyobb mértékűnek érzik. Emellett pedig a kötelező kurzus során elsajátítható ismeretek szakmai jelentőségét felértékelők szignifikánsan nagyobb arányban hajlandók szabadidejükben is képezni magukat, azokhoz viszonyítva, akik az ismeretek gyakorlati hasznát kisebbnek érzik.

Mindezek arra utalnak, hogy a képzés során megszerezhető ismeretek, képességek gyakorlati hasznosíthatóságának igazolása fontos szerepet játszik a hallgatók inspirációjában, a kurzus iránti szakmai elköteleződésben. Természetesen egy szakmára, hivatásra történő felkészítés tartalmának kialakítását nem lehet pusztán a tanulók belátására, szakmai értékítéletére alapítani. Az elsajátítandó ismeretek hasznosíthatóságának megvilágításán keresztül azonban növelni lehet a hallgatói motivációt. A rendészeti felsőoktatás képzésfejlesztése során ezért – az újszerű oktatástechnikai megoldások mellett – célszerű kiemelt hangsúlyt fektetni a tárgyak gyakorlati hasznosíthatóságának minél kézzelfoghatóbb feltárására és prezentálására is.

Felhasznált irodalom

- Balla Z. (2015). *A rendészet*. Rejtjel Kiadó.
- Balla Z. (2017). *A rendészet alapjai és egyes ágazatai*. Dialóg Campus.
- Belényesi E. & Dobos Á. (2010). Közigazgatási továbbképzések – módszertani alternatívák egy empirikus vizsgálat tükrében. *Új Magyar Közigazgatás*, 3(11), 19–26.
- Berényi S. (1993). *Magyar államigazgatási jog – Különös rész*. Tankönyvkiadó.
- Bland, J. M. & Altman, D. G. (1997). Statistics notes: Cronbach's alpha. *BMJ*, 314(7080), 572–572.
- Boda J. (Főszerk.) (2019). *Rendészettudományi szakszótár*. Dialóg Campus Kiadó.
- Buzás G. (2010). *Közigazgatás – rendészet – rendőri intézkedés*. Doktori értekezés. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar.
- Christián, L. (2012). Law enforcement. In Schanda, B., Varga, Zs. A. & Csink, L. (Eds.) *The basic law of Hungary: A First Commentary* (pp. 235–242). Clarus Press.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Deepak, K. (2017). Data collection method in research Troughweb-Based questionnaire: Using google form. *ZENITH International Journal of Multidisciplinary Research*, 7(11), 237–241.

- Erdős Á. (2021). *Pénzügyőri szolgálati ismeretek 2.0*. Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata.
- Erdős Á. (2022). *A pénzügyi rendészet intézkedési joga*. Ludovika Kiadó.
- Erdős Á., Magasvári A., & Szabó A. (2019). Új generáció a rendészeti felsőoktatásban. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Gondolatok a rendészettudományról. Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának tizenötödik évfordulója alkalmából* (pp. 89–102). Magyar Rendészettudományi Társaság.
- Erdős Á., Magasvári A., Molnár K., Pócsi A., Szabó A. & Vas A. (2020). NAV Café: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának utánpótlása, felkészítésük gyakorlati kérdései. *Magyar Rendészet*, 20(1), 149–177. <https://doi.org/10.32577/mr.2020.1.10>
- Fekete M. (2019) A magatartástudomány helye és szerepe a nemzetközi rendészeti képzésben. In Hegedűs J. (Szerk.), *A magatartástudomány helye és szerepe a rendészeti képzésben* (pp. 19–31). Nemzeti Közszerzői Társaság.
- Finszter G. (2002). A rendészet jogi természete, rendvédelem – honvédelem. In Hautzinger Z. (Szerk.), *Tanulmányok a „Határőrség és rendészet” című tudományos konferenciáról*. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények (pp. 13–26). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály.
- Finszter G. (2003). *A rendészet elmélete*. KJK-KERSZÖV.
- Finszter G. (2018). *Rendészettan*. Dialóg Campus.
- Gallo, F. J., Collyer, C. E. & Gallagher, P. L. (2008). Prevalence of force by police in rhode island jurisdictions: implications for use-of-force training and reporting. *Criminal Justice Review*, 33(4), 480–501.
- Gáspár M. (2022). Az intézkedéstaktika tantárgy online oktatásának tapasztalatairól. *Belügyi Szemle*, 70(6), 1229–1256. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.6.6>
- Hegedűs J. (2019) Szemléletformálás a rendészeti képzésben. In Hegedűs J. (Szerk.), *A magatartástudomány helye és szerepe a rendészeti képzésben* (pp. 5–18). Nemzeti Közszerzői Társaság.
- Hegedűs J. (2020). Rendészeti felsőoktatásban tanuló hallgatók tanulási szemléletmódjának alakulása. In Hegedűs J. (Szerk.) *Magatartástudományi kutatások a rendészeti képzés megújítása érdekében* (pp. 51–64). Nemzeti Közszerzői Társaság.
- Hegedűs J., Fibiné Babos B. & Szatmári A. (2021). A kompetenciafejlesztés lehetőségei a rendészetben. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1469–1483. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.9>
- Kovács G. (2020). A Nemzeti Közszerzői Társaság Rendészettudományi Kar alapkiképzés intenzív szakaszának teljesítésével kapcsolatos hallgatói vélemények összegző vizsgálata 2012-2019 között. *Magyar Rendészet*, 20(3), 163–178. <https://doi.org/10.32577/mr.2020.3.10>
- Krauzer E. (2019). Az intézkedéstaktika mint oktatásmódszertan, a korszerű és gyakorlatorientált képzés alapja. *Belügyi Szemle*, 67(7-8), 79–115. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2019.7-8.5>
- Malatinszki Sz. (2020). Az új generáció, mint erőforrás. Multidiszciplináris kihívások, sokszínű válaszok. *Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Folyóirat*, (1), 90–101. <https://doi.org/10.33565/MKSV.2020.01.07>

- Malét-Szabó E., Hegyi H., Hegedűs J., Szeles E. & Ivaskevics K. (2018). Rendőri alapkompentenciák az egységes közszolgálati alapkompentenciák tükrében. *Rendőrségi Tanulmányok*, 1(1), 15–74.
- Malét-Szabó E., Kurucz Gy., Balázs K. & Münnich Á. (2021). Kompetenciarendszerek kialakítási és mérési módszertana a belügyi alkalmasságvizsgálati rendszerben. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1361–1383. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.4>
- Miers, M. E., Rickaby, C. E. & Pollard, K. C. (2007). Career choices in health care: is nursing a special case? A content analysis of survey data. *International Journal Nursing Study*, 44(7), 1196–1209. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2006.04.010>
- Nagy Á., Lövei L. & Vezdán Cs. (2019). *Rendvédelmi szervek és alapfeladatok*. Nemzeti Közszolgálati Egyetem.
- NKE (2020). *Intézményfejlesztési Stratégia*. Nemzeti Közszolgálati Egyetem. <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/intezmenyfejlesztesi-terv-2020-2025.pdf>
- NKE (2021). *Oktatói munka hallgatói véleményezése 2020-2021-es tanév II. félév*. Nemzeti Közszolgálati Egyetem. https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/OMHV%20%C3%B6sszefoglal%C3%B3%20tanulm%C3%A1ny2020_21.II.%20f%C3%A9l%C3%A9v_honlapra.pdf
- Papp-Danka A. (2013). Tanulás és tanulásmódszertan az információs társadalomban. In Ollé J., Papp-Danka A., Lévai D., Tóth-Mózer S. & Virányi A. (Szerk.). *Oktatásinformatikai módszerek: Tanítás és tanulás az információs társadalomban* (pp. 57–76). ELTE Eötvös Kiadó.
- Peterson, R. A. (1994). A Meta-Analysis of Cronbach's Coefficient Alpha. *Journal of Consumer Research*, 21(2), 381–391.
- Pokrócos Gy. (2015). Elvárások a rendőri intézkedéssel szemben. *Magyar Rendészet*, 15(6), 73–88.
- Sipos Sz. (2020). A megrendelő szervek elvárásai a rendészeti felsőoktatással szemben – a gyakorló szakemberek tapasztalatai a képzéssel kapcsolatban. In Hegedűs J. (Szerk.), *Magatartástudományi kutatások a rendészeti képzés megújítása érdekében* (pp. 65–88). Nemzeti Közszolgálati Egyetem.
- Sri, T. S., Balakrishnan, N., Sreenivasagan, S. & Nivethigaa, B. (2022). Knowledge, attitude, and awareness toward orthodontic treatment among patients: A questionnaire survey. *Journal of Advanced Pharmaceutical Technology & Research*, 13(Suppl 2), S578–S583.
- Staller, M. S. & Zaiser, B. (2015). Developing problem solvers: New Perspectives on pedagogical practices in police use of force training. *Journal of Law Enforcement*, 4(3), 1–15.
- Szamel L. (1990). *A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai*. Magyar Tudományos Akadémia Államtudományi Kutatások Programirodája.
- T. Kárász J., Nagybányai N. O., Széll K. & Takács Sz. (2022). Cronbach-alfa: vele vagy nélküle. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 77(1), 81–98.
- Vasantha Raju, N. & Harinarayana, N. (2016). *Online Survey Tools: A Case Study of Google Forms*. National Conference on Scientific, Computational & Information Research Trends in Engineering, GSSS-IETW, Mysore.

Alkalmazott jogszabály

9/2004. (III. 30.) AB határozat

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Erdős Á., Christián L. & Szabó A. (2024). Az intézkedéstaktikai képzés kompetenciafejlesztő hatásával kapcsolatos hallgatói percepciók kvantitatív vizsgálata a pénzügyőrök körében. *Belügyi Szemle*, 72(2), 289–308. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2024.2.6>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetlenséget.

Finanszírozás

A TKP2021-NVA-18 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzetközi Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a TKP2021 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

Etikai nyilatkozat

Az adatokat kérésre rendelkezésre bocsátják.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Erdős Ákos, aki a erdos.akos@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.